HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

על אפוטרופיא. פוטרה בכתיבה זאת משבועת אפוטרופוס אם יושיבנה מנווית אבל אם פגמה כתובתה דתנן במתני'[1] הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה לא נפטרה אלא מדעתה ע"י מתני' זה דכי פטר לה משבועה דקא רמי הוה עלה אבל שבועה היא גרמה לנפשה לא פטר לה: **על הפוגמת.** וכ"ש משבועת אפוטרופיא דמכל שבועה פטרה: **אמרה לשמעתא.** הך דתקפת בשלמא למ"ד כו' אותיבה קמיה דרב אשי **ל'. ומיגו דרמית לנפשה תבעה ליה** פטור כל שבועות: **לאון להה מציו.** להה דרב יהודה אריש דמתניתין אלא פריש הא כגי שבועה אחריי ואפלוגתיה דר"ג וסבריתו דרב יהודה אדר"ג פליג וקשיא לכו: **אלן.** מסיפא דמתני' מתניון לה דמיירי בשבועת אפוטרופיא בהדיא דקתני[2] ואם נעשית אפוטרופיא ודר"ג לאו אאפלוגתא דרב יהודה אתמר אלא אפיזוקא דריש אתמר ורב מתנא פליג אדרב יהודה בסיפא בהי אפוטרופוס קאמר לשעבר אבל בפוגמת כולהו מודו דפטרה משבועה הכא לה ע"י נכסיו היא: **שעבר מאי עבידתיה.** כלומר עד מתי קרוי לשעבר אלא אמרינן נכסי דיתמי גיינהו ומיגו דמנאי אלו מועיל בהן: **אלא מיפה לקבורה.** כבר רמו נכסי קמי יתמי ומיגו דמנאי אלו מועיל בהן אלא ע"י נכסיו הא לה: **לגרגה.** לפרוע למלך כסף גולגלתא דיתמי: **ולמזוני.** מזון המשה והכנות היתומים: **ולקבורה.** לקבורת המת או היתומים: **מוציאין.** נכסי דיתמי אלא מכרתה שאין שמות ומתון לדבר וה"ג לא משבעינן על אומה מכירה דל"ת אלא מזלזל ופסידתן ומפלגתא שבועת שקר: **הלא נדר הלא שבועה.** אם כתב לה לזון זה: **נקי נדר: מנקיט משבועתא.** מדין שבועה: **נקי נפשך משבועתא.** אם **יחשדון** המצעי להם: **אלא מה תעשה.** דלעולם יורשין משביעין אותה אם מת הוא והיא נפרעת מהם: **ואיכא דאמרי לה.** להא דאמר שמואל בן אימא מריש מתניתא [ולא אמרו לה בלשון משעבד דאמרת שמואל דאמר שמואל המוכר שדהו לחבירו דאמר מתניתא] היא ואמר שמואל אלא הלכה כחבר שמואל: **מתני' הפוגמת לשמשה.** כדמפרש ומזיל דמתניתין גופה: **לא תפרע.** השתא וכגמ' מפרש טעמא: **עד אחד מעידה בו'.** דגמרא מפרש טעמא: **מנכסים משועבדים.** משום דאי הוה טעין לה משעבד לי דלא פרעתיך אמרינן בשבועת[3] דמשבעינן ליה ואי לא טעין לא טעין ליה בשבועה ונקיט שטרא אבל בשבל לקוחות אין טעניין לאמר אי הוה גבית מן הלוה הוה טעין לך אשתבע לי דלא פרעתיך ובעית אימא אשתבע השתא אין טעניין דפתח פיך לאלם הוא ומנכסי יתומים ונפרעת שלא בפניו כולהו משום הכי טעמא: ר"ש

על אפוטרופיא שנעשית בחיי בעלה ר"נ אמר רבה בר אבוה על הפוגמת כתובתה אזל רב מרדכי אמרה לשמעתא קמיה דרב אשי בשלמא למ"ד על הפוגמת כתובתה דמסקא אדעתה דלמא מצטרכי לי זוזי ושקילנא מכתובתאי וא"ל כתוב לי דלא משבעת לי אלא למ"ד על אפוטרופיא שנעשית בחיי בעלה איהי מי הות ידעה דמותיב לה אפוטרופיא דאמרה לי' כתוב לי דלא משבעת לי א"ל אתון אהא מתניתו לה אנן אהא מתנינן לה הלכה מקבר בעלה לבית אביה או שחזרה לבית חמיה ולא נעשית אפוטרופיא אין היורשין משביעין אותה ואם נעשית אפוטרופי' יורשין משביעין אותה על העתיד לבא ואין משביעין אותה על שעבר שעבר מאי עבידתיה א"ר יהודה אמר רב על אפוטרופיא שנעשית בחיי הבעל אבל בין מיתה לקבורה משבעינן לה [4]ורב מתנא אמר אפילו בין מיתה לקבורה לא משבעינן לה [5]דאמרי [6]נהרדעי לכרגא ולמזוני ולקבורה מזבנינן בלא אכרזתא אמר רבה א"ר חייא דלא נדר ודלא שבועה הוא אינו יכול להשביעה אבל יורשין משביעין אותה נקי נדר שבועה בין הוא ובין יורשין אין משביעין אותה ה"ק לה מנקית משבועתא ורב יוסף אמר רבי חייא דלא נדר ודלא שבועה הוא אינו יכול להשביעה אבל יורשין משביעין אותה נקי נדר נקי שבועה בין הוא ובין יורשין משביעין אותה ה"ק לה נקי נפשך בשבועתא שלח ר' זכאי למר עוקבא בין דלא שבועה בין דנקי שבועה בין דלא נדר ובין דנקי נדר [7] בנכסי הוא אינו יכול להשביעה אבל יורשין משביעין אותה מנכסיא אילין בין הוא ובין יורשיו אין משביעין אותה אמר רב נחמן אמר שמואל משום [8]אבא שאול בן אימא מרים בין דלא שבועה בין דנקי שבועה בין דלא נדר ובין דנקי נדר בין מנכסי ובין מנכסיא אילין בין הוא ובין יורשיו אין משביעין אותה אבל מה אעשה שהרי אמרו חכמים הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה ואיכא דאמרי לה מתניתא אבא שאול בן אימא מרים אמר בין דלא שבועה בין דנקי שבועה בין דלא נדר ובין נקי נדר בין מנכסי ובין מנכסיא אילין בין הוא ובין יורשיו אין משביעין אותה אבל מה אעשה שהרי אמרו חכמים הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה אמר רב נחמן אמר שמואל [9]הלכה כבן אימא מרים: **מתני' [10]הפוגמת** כתובתה לא תפרע אלא בשבועה עד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה [11]מנכסי יתומים ומנכסים משועבדים [12]ושלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה [13]הפוגמת כתובתה כיצד היתה כתובתה אלף זוז ואמר לה התקבלת כתובתיך והיא אומרת לא התקבלתי אלא מנה לא תפרע אלא בשבועה [14]עד אחד מעידה שהיא פרועה היתה כתובתה אלף זוז ואמר לה התקבלת כתובתיך והיא אומרת לא התקבלתי ועד אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה [15]מנכסים משועבדים כיצד מכר [16] נכסיו לאחרים והיא נפרעת מן הלקוחות לא תפרע אלא בשבועה [17]מנכסי יתומים כיצד מת והניח נכסיו ליתומים והיא נפרעת מן היתומים לא תפרע אלא בשבועה [18]ושלא בפניו כיצד הלך לו למדינת הים והיא נפרעת שלא בפניו אינה נפרעת אלא בשבועה

אלא למ"ד כו' איהי מי הות ידעה דמותיב לה **אפוטרופיא.** ומיגו להקשות לדלידיה מיבעי לאוקמי מתניתין כשהיא כבר אפוטרופיא ולכך היא מועמת מן הצעל לפוטרה דמעי' דוחקין לאוקמתא מתני' בשבועת אפוטרופיא ולומר דלא מיירי מתני' ככל ענין אפילו לא נעשית עדיין אפוטרופיא דסמכת דמיזלת אסכתא לה בשעה שכותב: **לכרגא** ולמזוני. פי' בקונטרס לכרגא של יתומים וקשה דמשמע הא לשמר נרכי היתומין מכריזין והא ליתא מדפריך בריש פרק שום היתומין (ערכין כב. ושם) למ"ד אין מזקקין לנכסי יתומין מיגו דאי בעי יתומין לנכסי יתומין לשמר אינם בו ריצית מן המשה דשום היתומין ל' יום ומכריזין כו' למימר דהיינו הכרזה לא לפרוע לצעל חוב אלא כשמוכרים לשמר נרכי יתומין לכך נראה לפרש לכרגא של משה לפרוע כסף גולגולת שלה כמו שהיה הצעל עושה דכללו מזוני הוא: **[אפי' בין מיתה לקבורה.** מה שפי' בקונטרס שלא יזלה אין נראה דמ"מ משבע שלא עיכבה מלשלם בידה אלא כמו שמפרש בירושלמי שלא מניח מת מטול ותלך לנית בציר והשתא נמי שפיר דמייתי לכרגא ולמזוני ולקבורה דמזבנינן בלא אכרזתא משום כבוד המת]: **ולקבורה.** הא לא אצטריך למימר שלא יניח אציהן מוטל בזזיון עד שימומו ויכריזו אלא אם לוו לזורך קבורה מזבנינן לזורך זה המוב אלא הכרזה אלא מהא מכשילו לעתיד: **מנכסי יתומים לא תפרע אלא בשבועה.** תימה למאי לי הקשה מהן משנה למ"ד בריש פרק שום היתומים (ערכין כב. ושם) אין מזקקין לנכסי יתומים אלא"כ ריצית מוכרזת דהא לא ריצית כדמשני התם אי לאחרים אין נפרעין מנכסי יתומים אלא מן הזיבורית ומטובת דמייתי התם ולימא למימר דהך דהכא מיבא לאוקמה ביתומים גדולים דא"כ ההיא דאין נפרעין אלא מן הזיבורית אמאי לא מוקי לה דוקא בגדולים אלא ודאי ס"ל להש"ס דבכל ענין מיירי ומומר ר"י דודאי דהך דהכא הוה מוקי לה בגדולים דוקא אבל ההיא דאין נפרעין אלא מן הזיבורית אין משביעין אותה אבל מה אעשה שהרי [11]אמרו חכמים הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה (גיטין נ.) יתומים שאמרו אין נפרעין אלא מן הזיבורית קטנים או אפילו גדולים: **מקשים** הא לתנן בהשולח (גיטין דף לד: ושם) אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבועה ופריך מאי מיריא אלמנה כו' ומשני דאלמנה אצטריך ליה משום חיוב והשתא אמאי אצטריך למיתני הא תניא לה הכא ולעיל (דף פב.) נמי גבי היה עליו כתובת אשה ובע"ח תנן שכולן צריכין שבועה ו"ל דאצטריך למיתני התם דלא תוקמה מתניתין דהכא בגרושה אבל בשלמנה לא תבעי שבועה משום חיוב ולע"ג דגרושה בעיא נמי מן כלאמר לקמן בפרק אלמנה (דף נז:) מ"מ לא בעיא מן כמו אלמנה והא לא תקשי מתניתין דהכא אאמאי אצטריך למיתני דהכא גרושה אבל א